Evropski parlament
2019–2024

Odbor za proračunski nadzor

2023/0814(NLE)

14.11.2023

OSNUTEK POROČILA

o imenovanju Joãa Leãa za člana Računskega sodišča
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

Odbor za proračunski nadzor

Poročevalec: Mikuláš Peksa

VSEBINA

Stran

PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

PRILOGA 1: ŽVLJENJEPIS JOÃA LEÃA.....4

PRILOGA 2: ODGOVORI JOÃA LEÃA NA VPRAŠALNIK.....6

PREDLOG SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA

o imenovanju Joãa Leãa za člana Računskega sodišča
(C9-0397/2023 – 2023/0814(NLE))

(Posvetovanje)

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 286(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, v skladu s katerim se je posvetoval s Svetom (C9-0397/2023),

– ob upoštevanju člena 129 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0000/2023),

A. ker se je Svet s pismom z dne 25. oktobra 2023 posvetoval z Evropskim parlamentom o imenovanju Joãa Leãa za člana Računskega sodišča;

B. ker je Odbor za proračunski nadzor ocenil priporočila kandidata, zlasti glede na zahteve iz člena 286(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije; ker je med ocenjevanjem odbor prejel življenjepis kandidata ter njegove odgovore na pisni vprašalnik, ki mu je bil poslan;

C. ker je imel nato kandidat 29. novembra 2023 predstavitev v odboru, ki jo je začel z uvodno izjavo, nadaljeval pa z odgovori na vprašanja članov odbora;

1. odobri predlog/ne odobri predloga Sveta, da se João Leão imenuje za člana Računskega sodišča;

2. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu in v vednost Računskemu sodišču, kot tudi drugim institucijam Evropske unije in revizorskim organom držav članic.

PRILOGA 1: ŽVLJENJEPIS JOÃA LEÃA

JOÃO LEÃO

državljanstvo: portugalsko

Datum in kraj rojstva: 15. februarja 1974 v Lizboni, Portugalska

ŽIVLJENJEPIS

João Leão je profesor ekonomije in javnih financ ter prorektor na inštitutu ISCTE (Univerzitetni inštitut v Lizboni). Raziskovalno se ukvarja z regulacijo gospodarstva, javnimi financami in makroekonomijo.

Med letoma 2020 in 2022 je bil portugalski državni minister za finance, med letoma 2015 in 2020 pa državni sekretar za proračun.

V obdobju 2010–2014 je opravljal funkcijo direktorja urada za raziskave v okviru ministrstva za gospodarstvo. Pred tem je bil profesor ekonomije na Univerzitetnem inštitutu v Lizboni in na ekonomski šoli Nova School of Business and Economics.

Doktoriral je iz ekonomije na univerzi Massachusetts Institute of Technology (MIT) v ZDA ter magistriral in diplomiral iz ekonomije na ekonomski šoli Nova School of Business and Economics.

V okviru svojih dolžnosti ministra za finance je zastopal Portugalsko kot guverner evropskega mehanizma za stabilnost, Evropske banke za obnovo in razvoj, Evropske investicijske banke, Afriške razvojne banke, Azijske razvojne banke, Azijske banke za investicije v infrastrukturo, Medameriške razvojne banke in Svetovne banke.

Bil je tudi predsednik Sveta za ekonomske in finančne zadeve (ECOFIN) med portugalskim predsedovanjem Svetu Evropske unije leta 2021 in predsednik sveta guvernerjev Evropske banke za obnovo in razvoj v letih 2021 in 2022.

IZOBRAZBA

2008	Doktorat iz ekonomije, Massachusetts Institute of Technology (MIT)
2003	Magisterij iz ekonomije, ekonomska šola Nova School of Business and Economics
1999	Diploma iz ekonomije, ekonomska šola Nova School of Business and Economics

DELOVNE IZKUŠNJE

2022 – danes	Profesor ekonomije in javnih financ ter prorektor na Univerzitetnem inštitutu v Lizboni
2020–2022	Državni minister za finance
2015–2020	Državni sekretar za proračun
2014–2015, 2008–2010	Docent na oddelku za ekonomijo, Univerzitetni inštitut v Lizboni
2010–2014	Generalni direktor urada za raziskovalno dejavnost ministrstva za gospodarstvo
2000–2008	Asistent na Univerzitetnem inštitutu v Lizboni
1999–2000	Nižji asistent na katedri za ekonomijo na ekonomski šoli Nova School of Business and Economics

DRUGE STROKOVNE DEJAVNOSTI

2021–2022	Predsednik sveta guvernerjev Evropske banke za obnovo in razvoj
2020–2022	Član sveta guvernerjev evropskega mehanizma za stabilnost, Evropske banke za obnovo in razvoj, Evropske investicijske banke; Afriške razvojne banke, Azijske razvojne banke, Azijske banke za investicije v infrastrukturo, Medameriške razvojne banke in Svetovne banke
2021	Predsednik Sveta ECOFIN med portugalskim predsedovanjem Svetu Evropske unije
2010–2014	Član Ekonomsko-socialnega sveta
2010–2014	Član višjega statističnega sveta
2010–2013	Član generalnega sveta Univerzitetnega inštituta v Lizboni
2009–2013	Direktor doktorskega programa za ekonomijo na Univerzitetnem inštitutu v Lizboni
2009–2010	Predsednik znanstvenega sveta katedre za ekonomijo Univerze v Lizboni

PRILOGA 2: ODGOVORI JOÃA LEÃA NA VPRAŠALNIK

Vprašalnik za kandidate za člane Računskega sodišča

Delovne izkušnje

1. Naštejte svoje delovne izkušnje na področju javnih financ, bodisi v povezavi z načrtovanjem proračuna, izvrševanjem oz. upravljanjem proračuna bodisi nadzorom oz. pregledom proračuna.

Moje delovno življenje je posvečeno javni službi in javnim financam. Zasedal sem pomembne položaje, pri katerih sem bil odgovoren za načrtovanje in izvrševanje proračuna ter za njegov nadzor in revizijo. Bil sem portugalski državni minister za finance in državni sekretar za proračun, opravljal sem vodilne položaje v javnih subjektih, odgovornih na teh področjih, zasedal pa sem tudi mesto univerzitetnega profesorja za ekonomijo in javne finance.

Kot portugalski minister za finance (2020–2022) sem nosil končno odgovornost za pripravo osnutka portugalskega državnega proračuna. To je vključevalo načrtovanje in napovedovanje odhodkov in prihodkov državnega proračuna ter usklajevanje glavnih proračunskih ukrepov. Pristojen sem bil tudi za določitev pravil za pripravo in izvajanje teh ukrepov. Poleg tega sem bil odgovoren za srednjeročno finančno načrtovanje portugalske države, za pripravo programa stabilnosti in za skladnost z evropskimi proračunskimi pravili. Za to je bilo potrebno tesno sodelovanje z notranjimi stiki in povezovanje z evropskimi institucijami v okviru evropskega semestra.

V tem obdobju sem imel na Portugalskem končno odgovornost za izvrševanje in upravljanje portugalskega državnega proračuna, da bi poskrbel za čim učinkovitejše doseganje zastavljenih ciljev.

Kot minister za finance sem nadzoroval portugalski revizijski organ, tj. generalni finančni inšpektorat (Inspeção Geral de Finanças – Autoridade de Auditoria, IGF), ki je pristojen za notranje finančne in proračunske revizije, ter revizijski organ za izvajanje evropskih skladov na Portugalskem. Na tem položaju sem bil odgovoren za nadzor in odobritev velikega števila revizij skladnosti, finančnih revizij in revizij smotrnosti poslovanja, ki jih je izvedel IGF. Posebno pozornost sem posvečal tudi revizijam portugalskega računskega sodišča kot neodvisnega zunanjega revizijskega organa, njegova priporočila pa so se upoštevala pri pripravi državnega proračuna in računov države, zlasti v zvezi s finančnim upravljanjem države.

Delal sem kot državni sekretar za proračun na ministrstvu za finance (2015–2020), kjer sem bil odgovoren za pripravo petih državnih proračunov Portugalske, vključno s podporo pri pripravi proračunov različnih ministrstev, in imel ključno vlogo pri določanju proračuna ministrstev in glavnih javnih subjektov.

Kot državni sekretar za proračun sem bil neposredno odgovoren za splošno upravljanje in izvrševanje portugalskega državnega proračuna. To je vključevalo odgovornost za to, da so različni javni subjekti delovali v skladu s svojimi proračuni. Med izvrševanjem proračuna sem bil pristojen tudi za izboljšave pri dodeljevanju proračunskih sredstev in njihovem prerazporejanju med ministrstvi in javnimi agencijami v skladu z zakonskimi omejitvami, določenimi v državnem proračunu.

Prav tako sem bil po končnem izvrševanju vsakega proračuna odgovoren za poročanje in odgovornost državnemu parlamentu s pripravo računov države. Zadolžen sem bil tudi za nadzor izvrševanja proračuna skozi vse leto in za pripravo mesečnih poročil o izvrševanju državnega

proračuna.

Poleg tega sem bil odgovoren za ambiciozno reformo upravljanja javnih financ in za spremembe zakona o proračunskem okviru, ki so bile potrebne, da bi se ta reforma izvedla.

Kot državni sekretar za proračun sem nadziral tudi IGF (subjekt, pristojen za notranje revizije portugalske države) v okviru revizije in ocene zakonitosti ter pravilnosti javnofinančnih odhodkov v javnih službah. Pri tem sem bil odgovoren za analizo in odobritev zelo velikega števila revizij različnih javnih subjektov Portugalske, ki jih je izvedel IGF.

V letih, ko sem opravljal vodstvene funkcije na ministrstvu za finance kot minister za finance in državni sekretar za proračun, sem pripravil in izvršil sedem državnih proračunov. Tako sem bil v zadnjem desetletju eden glavnih uradnikov na ministrstvu za finance, pristojnih za oživitev javnih financ na Portugalskem. Portugalska je imela leta 2022 proračunski primanjkljaj v višini le 0,3 % BDP, ki je eden najnižjih v Evropski uniji (EU). Med letoma 2015 in 2022 je dosegla tudi tretje največje zmanjšanje javnega dolga v EU.

Kot generalni direktor urada za raziskave na ministrstvu za gospodarstvo (2010–2014), subjekta, ki je pristojen za načrtovanje in strategijo ministrstva za gospodarstvo, sem bil odgovoren za pomoč pri pripravi proračunov subjektov tega ministrstva in njeno spremljanje ter za določitev ustreznih ciljev. Odgovoren sem bil tudi za pomoč pri izvrševanju njihovega proračuna, njegovo spremljanje in nadzor ter za podporo ministrstvu za gospodarstvo na tem področju.

Kot generalni direktor urada za raziskave sem bil odgovoren tudi za finančni oddelek, in sicer za pripravo in izvrševanje proračuna tega generalnega direktorata. Kot prorektor univerze (od leta 2022) pomagam pri pripravi proračuna univerze in skrbim za nadzor nad izvajanjem njenih glavnih naložbenih projektov.

Nazadnje sem se kot profesor ekonomije in javnih financ v svoji karieri in akademskem raziskovanju osredotočil na spodbujanje učinkovitosti pri uporabi javnih sredstev in upravljanju javnih financ.

2. Kateri so najpomembnejši dosežki v vaši poklicni karieri?

Eden glavnih dosežkov v moji poklicni karieri je moj prispevek k zelo velikemu napredku portugalskih javnih financ v obdobju, ko sem služboval na ministrstvu za finance (2015–2022) kot portugalski minister za finance in kot državni sekretar za proračun. Ta napredek je vrhunec prizadevanj in reform, ki so se na Portugalskem izvedle v zadnjem desetletju.

Rezultat tega dela se je leta 2019 pokazal kot prvi proračunski presežek Portugalske v zadnjih 50 letih. Portugalska se je po pandemiji leta 2021 med prvimi evropskimi državami vrnila k manj kot 3-odstotnemu proračunskemu primanjkljaju, leta 2022 pa je imela zgolj 0,3-odstotni proračunski primanjkljaj, enega najnižjih v EU.

Med letoma 2015 in 2022 je Portugalska dosegla drugo največje zmanjšanje proračunskega primanjkljaja v EU in tretje največje zmanjšanje javnega dolga (v % BDP). Leta 2015, ko sem začel službovati na ministrstvu za finance, je bila Portugalska kljub prejšnjim prizadevanjem še vedno v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in sicer s proračunskim primanjkljajem v višini 4,4 %. V zadnjih letih so mednarodne institucije, kot sta Evropska komisija in Mednarodni denarni sklad, zelo pohvalile upravljanje javnih financ na Portugalskem. Leta 2015 je bil portugalski javni dolg uvrščen v špekulativni razred. Zdaj ima oceno A, Portugalska pa spada v skupino držav EU, financiranih z najnižjimi obrestnimi

merami na finančnih trgih. Ta zelo velik napredek v javnih financah se je zgodil v okoliščinah, ko je bilo okrevanje gospodarstva in zaposlovanja doseženo hkrati z izvajanjem pomembnih socialnih in okoljskih politik ter politik za izboljšanje konkurenčnosti države.

Drugi mejnik moje poklicne kariere je bilo ekonomsko in finančno upravljanje v času pandemije. Kot minister za finance sem bil v vladi odgovoren za pogajanja, izvajanje in financiranje glavnih ukrepov s finančnim vplivom, namenjenih odpravljanju posledic pandemije v zelo negotovih razmerah. V kratkem času je bilo treba odobriti nove izjemne sheme za podporo družinam in pomoč pri zaposlovanju ter ukrepe za podporo podjetjem in ohranitev proizvodne zmogljivosti države. Ti novi, obsežni programi so vključevali ukrepe „povračil za plače“ (podpora znatnemu delu plač podjetij v prizadetih sektorjih), izjemno podporo brezposelnim delavcem in samozaposlenim, pomembne sheme za financiranje likvidnosti podjetij in posebno podporo najbolj prizadetim sektorjem, vključno s prometom, turizmom in gostinstvom. Ta program ukrepov je bil delno financiran iz evropskih shem, kot sta SURE in REACT-EU.

Ob vsem tem delu je bilo treba tudi aktivirati vse nadzorne strukture in postopke, potrebne za pravilno in ekonomsko učinkovito finančno izvajanje teh shem.

Te izjemne javne politike so zelo pozitivno vplivale na zaposlovanje in ohranjanje proizvodne zmogljivosti portugalskega gospodarstva. Čeprav je pandemija povzročila največji padec gospodarske aktivnosti po drugi svetovni vojni, je stopnja zaposlenosti na Portugalskem ostala razmeroma stabilna, leta 2022, po koncu pandemije, pa je bila najvišja v zgodovini. Tudi gospodarstvo je leta 2022 hitro okrevalo, BDP pa je bil že 3,5 % nad ravnjo iz leta 2019, tj. leta pred pandemijo. Medtem so se javne finance hitro izboljševale in bile do leta 2022 skoraj uravnotežene z le 0,3-odstotnim proračunskim primanjkljajem, ki je eden najnižjih v EU. Temeljni dejavnik pri tem je bilo dobro upravljanje javnih financ med pandemijo. Glede močne podpore podjetjem in družinam ni bilo pomislekov, vendar je bila posebna pozornost namenjena temu, da je bila podpora ciljno usmerjena (usmerjena na najbolj prizadete) in začasna, tako da bi se lahko stanje javnih financ ob koncu pandemije hitro izboljšalo.

3. Kakšne so vaše poklicne izkušnje pri mednarodnih večkulturnih in večjezičnih organizacijah ali institucijah, ki imajo sedež zunaj vaše matične države?

Med portugalskim predsedovanjem Svetu Evropske unije v prvi polovici leta 2021 sem koordiniral Svet ECOFIN. Kot minister za finance sem bil član Sveta ECOFIN in Euroskupine ter sem vsak mesec sodeloval na njunih srečanjih. Naloge koordinatorja Sveta ECOFIN in njegovih članov ter Euroskupine so vključevale tesne in pogoste večstranske in dvostranske stike z vladami različnih evropskih držav in institucijami EU, kot sta Evropska komisija in Evropski parlament.

Ko sem bil portugalski minister za finance (2021–2022), sem bil izvoljen za predsednika sveta guvernerjev Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD).

Kot portugalski minister za finance sem bil sem član sveta guvernerjev mednarodnih institucij, kot so evropski mehanizem za stabilnost, Evropska banka za obnovo in razvoj, Evropska investicijska banka, Afriška razvojna banka, Azijska razvojna banka, Azijska banka za investicije v infrastrukturo, Medameriška razvojna banka in Svetovna banka (2020–2022).

Kot direktor urada za raziskave na ministrstvu za gospodarstvo sem imel zelo pogoste stike in srečanja, tudi znotraj delovnih skupin, z mednarodnimi institucijami, kot so Organizacija za

gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Mednarodni denarni sklad (MDS), Svetovna banka in Evropska komisija.

Doktoriral sem iz ekonomije in delal na Massachusetts Institute of Technology (MIT) v ZDA (2003–2008), univerzi z močno mednarodno usmerjenostjo, kjer večina predavateljev, raziskovalcev in študentov prihaja z vsega sveta.

4. Ali ste dobili razrešnico za upravljavske naloge, ki ste jih opravljali v preteklosti, če se tak postopek uporablja?

Portugalska nima postopka razrešnice, podobnega temu v EU. Vendar je kot del odgovornosti, h kateri sem zavezan, portugalski parlament vedno podelil razrešnico v sedmih letih, ko sem opravljal funkcijo ministra za finance, v tem času pa sem bil odgovoren za izvrševanje proračuna z odobritvijo računov države.

5. Katere od vaših predhodnih poklicnih funkcij so bile rezultat političnega imenovanja?

Predsednik Portugalske republike me je imenoval za državnega ministra za finance (2020–2022) in državnega sekretarja za proračun (2015–2020), za kar me je predlagal predsednik vlade. Te vloge sem opravljal neodvisno, ne da bi pripadal kateri koli politični stranki.

Imenovan sem bil za direktorja urada za raziskave pri ministrstva za gospodarstvo (2010–2013 in 2013–2014) ter bil svetovalec državnega sekretarja za gospodarstvo (2009–2010).

6. Navedite tri najpomembnejše odločitve, pri katerih ste bili udeleženi v poklicni karieri.

Prva je bila odločitev o svežnju ukrepov gospodarske in finančne podpore za spoprijemanje s pandemijo, ko sem bil minister za finance. V zelo težkih, novih in negotovih razmerah sem se moral pogajati in odločati o programu ukrepov, ki so bili ključni za zaščito družin in ohranitev delovnih mest, podjetij in proizvodne zmogljivosti portugalskega gospodarstva v času pandemije, hkrati pa poskrbeti, da so se izvajali pravilno in pod nadzorom.

Drugi primer so bile odločitve o proračunskih in finančnih reformah ter ukrepih za izboljšanje stanja portugalskih javnih financ, ko sem bil med letoma 2015 in 2022 minister za finance in državni sekretar za proračun. Tovrstni ukrepi so bili odločilni za to, da je Portugalska lahko izstopila iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, v katerega je bila vključena od leta 2015, in zmanjšala proračunski primanjkljaj s 4,4 % na samo 0,3 % leta 2022, kar je eden najnižjih proračunskih primanjkljajev v EU, in med letoma 2015 in 2022 kot tretja najuspešnejša država v EU zmanjšala javni dolg v EU.

Nazadnje, kot minister za finance in državni sekretar za proračun sem imel v manjšinski vladi v preteklih letih in v zvezi s sedmimi proračuni ključno vlogo pri pogajanjih o osnutku portugalskega državnega proračuna in zadevnih ukrepih, da bi pridobil podporo drugih strank v portugalskem parlamentu. To so bile težke in zelo pomembne odločitve, saj je bila od njih odvisna potrditev državnega proračuna ter posledična politična in gospodarska stabilnost. Hkrati je bilo bistveno poskrbeti, da bi bil sveženj ukrepov, določen v proračunu, učinkovit in uspešen ter da bi pripomogel k izboljšanju vzdržnosti javnih financ Portugalske.

Neodvisnost

7. V skladu s Pogodbo morajo biti člani Računskega sodišča pri izvajanju svojih nalog popolnoma neodvisni. Kako bi to obveznost spoštovali pri opravljanju svojih nalog na Računskem sodišču?

Neodvisnost je ena od temeljnih vrednot, ki bi morale voditi delo Evropskega računskega sodišča (ERS), kot je določeno v Pogodbi in kodeksu ravnanja Evropskega računskega sodišča.

Biti neodvisen pomeni ne sprejemati navodil nobene vlade ali katerega koli drugega javnega ali zasebnega subjekta. Pomeni tudi odsotnost kakršnih koli vplivov, ki bi lahko ogrozili opravljanje dolžnosti člana ERS ali za katere se zdi, da ga ogrožajo.

Ne opravljam nobene politične funkcije ali drugih dejavnosti, niti nimam poslovnih interesov, ki bi lahko vzbujali dvom o moji neodvisnosti.

Zavezujem se, da bom svoj mandat, če bom imenovan za člana Računskega sodišča, opravljal nepristransko in neodvisno ter da se bom pri svoji strokovni presoji opiral na empirične dokaze ter objektivne, ustrezne in zanesljive podatke.

Če bi pri opravljanju svojih nalog kdaj naletel na morebitno navzkrižje interesov ali na situacijo, ki je zgolj videti kot navzkrižje interesov, bi nemudoma ukrepal in za mnenje zaprosil odbor za etiko in predsednika Evropskega računskega sodišča. Če bo potrebno, se bom umaknil iz zadevne dejavnosti ob strogem upoštevanju kodeksa ravnanja članov Evropskega računskega sodišča in etičnega okvira njegovih članov.

V svoji poklicni karieri in v različnih vlogah, ki sem jih opravljal, so me vodila načela neodvisnosti, strogosti in objektivnosti.

8. Ali imate vi ali vaši bližnji sorodniki (starši, bratje in sestre, zakonski partner in otroci) poslovne ali finančne interese oziroma druge obveznosti, ki bi lahko bili v nasprotju z vašimi nalogami na Računskem sodišču?

Ne. Niti jaz niti moji bližnji sorodniki nimamo nobenih interesov ali obveznosti, ki bi bile v nasprotju z mojimi dolžnostmi člana Evropskega računskega sodišča.

9. Ali ste pripravljeni predsednika Računskega sodišča seznaniti z vsemi svojimi finančnimi interesi in drugimi obveznostmi ter te podatke objaviti?

Da, pripravljen sem razkriti vse svoje finančne interese in obveznosti ter podatke dati na voljo javnosti. Zaradi obveznosti javnih služb, ki sem jih opravljal v preteklosti, je mogoče preveriti moje finančne interese in obveznosti od leta 2010 naprej.

10. Ali ste udeleženi v kakšnem sodnem postopku? Če ste odgovorili pritrdilno, navedite podrobnejše informacije.

Ne, nisem.

11. Ali imate dejavno ali izvršilno vlogo v politiki in, če ste odgovorili pritrdilno, na kateri ravni? Ali ste imeli v zadnjih 18 mesecih politično funkcijo? Če ste odgovorili pritrdilno, navedite podrobnejše informacije.

Ne, trenutno ne opravljam nobene dejavnosti ali izvršilne vloge v politiki in v zadnjih 18 mesecih nisem imel nobene politične funkcije. Poleg tega nisem nikoli pripadal nobeni

politični stranki. Svoje pretekle javne naloge sem vedno opravljal neodvisno.

12. Ali boste po imenovanju za člana Računskega sodišča odstopili s položaja, na katerega ste bili izvoljeni, oziroma se boste odrekli aktivnim funkcijam z obveznostmi v politični stranki?

Kot sem omenil v svojem odgovoru na vprašanje št. 11, trenutno ne opravljam nobene izvoljene funkcije ali strankarske politične funkcije in se ne nameravam pridružiti nobeni politični stranki.

13. Kako bi obravnavali primer večje nepravilnosti oziroma celo goljufije in/ali korupcije, v kateri bi bile udeležene osebe iz vaše države članice?

Vse primere nepravilnosti ali goljufije je treba obravnavati povsem enako, ne glede na državo članico. Menim, da sta goljufija in korupcija popolnoma nesprejemljivi in v zvezi s tem zagovarjam politiko ničelne tolerance.

Če bi bil pri revizijskem delu odkrit kakršen koli sum goljufije ali korupcije, bi bil nemudoma posredovan Evropskemu uradu za boj proti goljufijam ali Evropskemu javnemu tožilstvu, kot je ustrezno, v popolni skladnosti s postopki Evropskega računskega sodišča. V tem primeru bi v celoti podprl revizijske skupine ter sodeloval s pravno službo in predsednikom Računskega sodišča.

Opravljanje nalog

14. Katere bi morale biti glavne značilnosti kulture dobrega finančnega poslovodenja v javnih službah? Kako bi lahko Evropsko računsko sodišče pomagalo to uveljaviti?

Dobro finančno poslovodenje je ključno, da bi javne politike in odločitve prinesle kar največjo korist državljanom in pripomogle k zaupanju državljanov v javne institucije.

Z dobrim finančnim poslovodenjem je treba poskrbeti za dobro ekonomsko in finančno uspešnost ob spoštovanju načel gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti: z njim je treba zagotoviti, da se javna sredstva uporabljajo učinkovito, tako da se poskrbi za najboljše možno razmerje med uporabljenimi sredstvi in doseganjem ciljev, ter spodbujati uspešnost, torej sposobnost izpolnjevanja zastavljenih ciljev.

Cilje ukrepov in programov je treba določiti vnaprej in na podlagi premišljene odločitve o njihovih stroških in koristih. Napredek pri doseganju ciljev je treba spremljati glede na ustrezne kazalnike. Kot je določeno v členu 33 finančne uredbe, morajo biti cilji specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno določeni. Izvrševanje proračuna in njegovih programov mora biti čim bolj pregledno. O njegovem izvajanju je treba redno poročati Evropskemu parlamentu in Svetu. S kulturo dobrega finančnega poslovodenja je treba zaradi ustreznega demokratičnega nadzora poskrbeti, da so informacije in podatki zlahka dostopni in razumljivi.

Vzpostaviti je treba močne mehanizme notranjega nadzora, ki omogočajo ustrezno oceno tveganj ter zagotavljajo kakovost in točnost sporočenih informacij, pravilnost in zakonitost nastalih odhodkov ter učinkovito in uspešno porabo javnih sredstev.

Za izboljšanje finančnega poslovodenja in sistemov notranje kontrole je bistvena primerna uporaba informacijske tehnologije.

Evropsko računsko sodišče ima poglavitno vlogo pri spodbujanju načela dobrega upravljanja javnih financ. Njegovo poslanstvo je izvajanje revizij in poročil, da se oceni kakovost upravljanja javnih financ z vidika upoštevanja načel gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti ter zakonitosti in pravilnosti odhodkov. Računsko sodišče torej prispeva k večji preglednosti in odgovornosti nosilcev odločanja ter k dobremu upravljanju javnih financ. Njegovo delo je močna predhodna spodbuda za javne subjekte, naj spodbujajo dobro finančno poslovodenje, saj vedo, da jih bo Evropsko računsko sodišče, neodvisni zunanji revizor EU, natančno in pregledno ocenilo. Poleg tega se na podlagi njegovih revizij prepoznajo pomanjkljivosti in področja, kjer bi se morala finančna uspešnost izboljšati, ter oblikujejo priporočila, kako to storiti. Nosilci odločitev lahko te podatke nato uporabijo za izboljšanje upravljanja javnih financ. Poleg pomanjkljivosti je treba poudariti tudi primere dobre prakse, ki jim je mogoče slediti.

Da bi priporočila Evropskega računskega sodišča imela želeni učinek, morajo biti oblikovana jasno in natančno, poleg tega pa je treba naknadno spremljati, ali se izvajajo. Revizijsko delo Evropskega računskega sodišča ima prav tako večji učinek, če je opravljeno pravočasno, da ga lahko nosilci odločanja in javni uslužbenci upoštevajo, in, če je vzpostavljen dober delovni odnos z Evropskim parlamentom, zlasti z Odborom za proračunski nadzor (CONT), tako da se lahko EU pri svojem delu v zvezi s pregledom proračuna EU opira na informacije, ki jih je pripravilo Evropsko računsko sodišče.

15. V skladu s temeljno pogodbo mora Računsko sodišče Parlamentu pomagati pri uveljavljanju njegovih pristojnosti za nadzor nad izvrševanjem proračuna. Kako bi dodatno izboljšali sodelovanje med Računskim sodiščem in Evropskim parlamentom (zlasti njegovim Odborom za proračunski nadzor), da bi izboljšali javni nadzor splošne porabe in njegovo stroškovno učinkovitost?

Evropski parlament ima osrednjo vlogo pri pregledovanju in nadzoru izvrševanja proračuna EU, s čimer poskrbi, da se poraba izvaja v skladu z zakonodajo ter čim bolj uspešno in učinkovito za izboljšanje življenja državljank in državljanov EU.

Ena od glavnih nalog Evropskega računskega sodišča je, da Evropskemu parlamentu pomaga pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna, kot je določeno v členu 287 Pogodbe. Evropski parlament, zlasti Odbor za proračunski nadzor, bi torej moral biti najtesnejši partner Evropskega računskega sodišča, zato si je treba po najboljših močeh prizadevati za izboljšanje učinkovitega sodelovanja med tema institucijama.

Vloga Evropskega računskega sodišča je, da zagotovi vse informacije in podatke, pomembne za dejavnost Evropskega parlamenta. Med Evropskim računskim sodiščem in Evropskim parlamentom bi moral biti vzpostavljen stalen in intenziven komunikacijski kanal v obliki uradnih ali neuradnih stikov, vključno z rednimi srečanji med člani Evropskega računskega sodišča in Odbora za proračunski nadzor ter njunima ekipama, da se omogoči izmenjava informacij, mnenj in prednostnih nalog. To bo Evropskemu računskemu sodišču omogočilo, da bo bolje razumelo potrebe Evropskega parlamenta in kako jih najbolje izpolniti.

Izboljšati bi bilo treba poročanje Evropskega računskega sodišča Evropskemu parlamentu. Pri oblikovanju delovnega programa Evropskega računskega sodišča je bistveno upoštevati zamisli in pomisleke Parlamenta, da se vključijo njegove prednostne naloge in da se lahko predlagajo teme za revizijo. Ta interakcija med Evropskim računskim sodiščem in Parlamentom je odločilna pri izbiri najpomembnejših, najustreznejših in najučinkovitejših tem. Da bi okrepili nadzor stroškovne učinkovitosti pri porabi je pomembno tudi povečati število specifičnih in posebnih poročil na področjih povečanega tveganja ter z velikim gospodarskim in finančnim

učinkom.

Poleg tega je treba poročila in mnenja Evropskega računskega sodišča predložiti pravočasno ter v povezavi s postopkom razrešnice in zakonodajnim postopkom, da so lahko čim bolj relevantna za postopek odločanja. Evropsko računsko sodišče bi si moralo zato prizadevati za proaktivnost in spremljati zakonodajni program, da bi se lahko hitro odzivalo na zahteve.

16. Kaj je po vašem mnenju dodana vrednost pri revidiranju smotrnosti poslovanja in kako naj se ugotovitve upoštevajo pri upravljanju?

Revizija smotrnosti poslovanja je ključna sestavina revizije, saj dopolnjuje finančno revizijo in revizijo skladnosti, v zadnjih letih pa postaja vse pomembnejša.

Javna sredstva so vedno omejena, zato moramo poskrbeti, da se porabijo kar najbolje, in sicer v korist EU in njenih državljanov. Revizija smotrnosti poslovanja posebej ocenjuje gospodarnost, uspešnost in učinkovitost porabe javnih sredstev: pomembno je, da se ne ocenjuje le uspešnost, tj. ali se zastavljeni cilji uresničujejo, ampak tudi učinkovitost, tj. ali se ustvarjene koristi dosegajo z najnižjimi možnimi stroški ter ali bi bilo mogoče s temi stroški zagotoviti večje koristi za državljane.

Revizija smotrnosti poslovanja ima visoko dodano vrednost in zelo pozitivno vpliva na družbo. Prispeva k izboljšanju javnih politik in odločitev, povečuje njihovo uspešnost in učinkovitost ter tako prispeva k blaginji državljanov EU.

Pri mojih dolžnostih na ministrstvu za finance je bil eden od glavnih vidikov, ki me je motiviral, pomoč pri izboljšanju uspešnosti in učinkovitosti portugalske države in njenih javnih politik. Kot minister za finance in pred tem kot državni sekretar za proračun je bila moja prednostna naloga oceniti potencialno uspešnost in učinkovitost ter vse ukrepe z gospodarskim in finančnim učinkom, ki so jih predlagali različni oddelki vlade. Poskrbel sem tudi za spremembe obstoječih ukrepov, da bi se izboljšala njihova učinkovitost. Pri tem so bila zelo koristna, pogosto pa tudi odločilna, poročila o reviziji smotrnosti poslovanja ali druge analize uspešnosti, v katerih sta bili strogo in objektivno ocenjeni uspešnost in učinkovitost obstoječih programov ali ukrepov ter navedeni jasni in izvedljivi predlogi za spremembe, s katerimi bi lahko izboljšali njihovo učinkovitost in uspešnost.

Ko sem bil direktor urada za raziskave pri ministrstvu za gospodarstvo, je bila ena mojih najpomembnejših nalog, da sem ocenjeval učinkovitost in uspešnost glavnih ukrepov na tem ministrstvu, pri čemer sem poleg drugih analiz in virov informacij pogosto uporabljal poročila o smotrnosti poslovanja. Poleg tega sem se kot profesor ekonomije in javnih financ v svoji akademski karieri in pri znanstvenem raziskovanju vedno osredotočal na spodbujanje učinkovitosti pri porabi javnih sredstev.

Po mojem mnenju torej revizije smotrnosti poslovanja pri ocenjevanju gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti javnih politik in programov zelo pomembno prispevajo k izboljšanju oblikovanja javne politike ter nosilcem odločanja in uradnikom pomagajo pri sprejemanju bolj informiranih odločitev o dodeljevanju javnih sredstev. Revizije smotrnosti poslovanja lahko vključujejo tudi posebna priporočila o tem, kako izboljšati smotrnosti programov in ukrepov. Poleg tega prispevajo k večji preglednosti v zvezi z učinkovitostjo in uspešnostjo porabe javnih sredstev. Revizije smotrnosti poslovanja torej povečujejo odgovornost nosilcev odločanja in javnih uslužbencev ter pripomorejo ugodnejšemu okolju za uvajanje reform in sprememb, s katerimi se izboljšujejo javne politike in programi.

17. Kako bi lahko izboljšali sodelovanje med Računskim sodiščem, nacionalnimi revizijskimi institucijami in Evropskim parlamentom (Odborom za proračunski nadzor) pri revidiranju proračuna EU?

Vse tri institucije imajo skupen cilj prispevati k dobremu upravljanju javnih financ ter k učinkoviti in uspešni porabi javnih sredstev. Izboljšanje sodelovanja med temi subjekti je zato bistveno, da bi povečali učinkovitosti revizije proračuna EU.

Kot sem omenil v svojem odgovoru na vprašanje št. 15, bi moral biti Evropski parlament, zlasti pa Odbor za proračunski nadzor, najtesnejši partner Evropskega računskega sodišča pri izpolnjevanju njegovega mandata in njegov glavni *deležnik*. Sodelovanje med temi subjekti je treba še naprej krepiti in izboljševati. Da bi to dosegli, je bistveno poskrbeti za tesno in redno komunikacijo med obema subjektoma, vključno z uradnimi in neuradnimi srečanji, tj. med člani Odbora za proračunski nadzor in Evropskega računskega sodišča. To bo Evropskemu računskemu sodišču omogočilo, da pri pripravi poročil in zagotavljanju informacij čim bolj upošteva potrebe in prednostne naloge Odbora za proračunski nadzor. Evropsko računsko sodišče bi lahko na podlagi boljše komunikacije in izmenjave zamisli v svoj program revizijskega dela vključilo teme, za katere se šteje, da so najpomembnejše in imajo največji učinek. Da bi bile te informacije koristne za postopek odločanja v Evropskem parlamentu, pa je pomembno tudi, da se predložijo pravočasno.

Menim, da je zelo pomembno še naprej krepiti sodelovanje med Evropskim računskim sodiščem in vrhovnimi revizijskimi institucijami EU. Pomembne politike EU, ki predstavljajo približno 70 % proračuna EU, se oblikujejo na skupni osnovi z državami članicami. To pomeni, da imajo vrhovne revizijske institucije in drugi revizijski organi držav članic ključno vlogo pri revidiranju porabe evropskih sredstev na nacionalni ravni.

Dvostransko sodelovanje med Evropskim računskim sodiščem in vrhovnimi revizijskimi institucijami bi bilo treba poglobiti s krepitvijo skupnih revizij. Poleg tega bi bilo treba to sodelovanje okrepiti tudi z instrumenti, kot so usposabljanja, programi izmenjave revizorjev in *strokovni pregledi* Evropskega računskega sodišča s strani drugih vrhovnih revizijskih institucij. Dober primer je bil *medsebojni strokovni pregled* izvajanja strategije Evropskega računskega sodišča za obdobje 2018–2020, ki so ga izvedle druge vrhovne revizijske institucije.

Na večstranski ravni je pomembno tudi okrepiti vpliv kontaktnega odbora vrhovnih revizijskih institucij EU ter Evropske organizacije vrhovnih revizijskih institucij in Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij. S tem bi lahko pripomogli k uskladitvi pogledov na najustreznejše teme, ki jih je treba revidirati. Okrepljeno sodelovanje med vrhovnimi revizijskimi institucijami je skupaj z izmenjavo informacij bistvenega pomena, da bi preprečili podvajanje dela in optimizirali vire s skupnimi revizijami. Zato je pomembno, da sta revizijska metodologija in razlaga pravil med različnimi vrhovnimi revizijskimi institucijami usklajeni.

Z razvojem načela enotne revizije bi pripomogli k večji učinkovitosti pri uporabi revizijskih virov, preprečevanju podvajanja revizij in zmanjšanju števila revizij, ki jih je treba opraviti za revidirane subjekte, s čimer bi se poenostavil dostop do evropskih sredstev. Za uporabo načela enotne revizije je bistveno tesno sodelovanje med različnimi revizijskimi subjekti, saj bo, kot je bilo omenjeno, uporaba tega načela dobro delovala le, če bosta revizijska metodologija in razlaga pravil usklajeni med različnimi revizijskimi subjekti.

18. Kako bi nadalje razvili poročanje Računskega sodišča, da bi Evropskemu parlamentu zagotovili vse potrebne informacije o točnosti podatkov, ki jih države članice

predložijo Evropski komisiji?

Obstoj točnih in med državami članicami usklajenih podatkov je nujen, da bi bile informacije o izvrševanju proračuna in porabi evropskih sredstev zanesljive. Ena od glavnih nalog Evropskega računskega sodišča je prav to, da Evropskemu parlamentu predloži zanesljive podatke in informacije o izvrševanju proračuna.

Računsko sodišče je v svojih poročilih opozorilo, da je treba izboljšati kakovost in točnost podatkov, ki jih predložijo države članice, vključno z izboljšanjem njihovih sistemov poročanja in spremljanja. Menim, da je zelo pomembno, da Evropsko računsko sodišče v svojih poročilih nadaljuje s tem in poudarja glavne pomanjkljivosti in posebna področja, kjer je kakovost informacij neustrezna.

Računsko sodišče mora pri svojem delu še naprej revidirati točnost in zanesljivost podatkov, ki jih zagotovijo države članice, kot je določeno v strategiji Evropskega računskega sodišča za obdobje 2021–2025, vključno z revizijo zanesljivosti sistemov za zbiranje podatkov in njihovih ustreznih sistemov notranjih kontrol. V ta namen bi moralo Evropsko računsko sodišče izdati priporočila za izboljšanje kakovosti, zanesljivosti in enostavnega dostopa do informacij teh sistemov.

Drugi način za ocenjevanje kakovosti informacij, ki jih predložijo države članice, je večja uporaba informacijskih tehnologij, kot je določeno tudi v strategiji Računskega sodišča za obdobje 2021–2025. Informacijske tehnologije lahko zelo pomembno prispevajo k varnemu, zanesljivemu in lažjemu dostopu do informacij za revidirane subjekte. Pričakovati je mogoče, da bo Evropsko računsko sodišče povečalo uporabo novih digitalnih revizijskih instrumentov in tehnik, ki omogočajo avtomatizirano zbiranje in analizo podatkov ter izkoriščajo možnosti, ki jih ponujajo *masovni podatki* in umetna inteligenca. Slednje je še zlasti pomembno zaradi tehnoloških izzivov in hitrih sprememb v EU.

Druga vprašanja

19. Ali boste umaknili svojo kandidaturo, če bo mnenje Parlamenta o vašem imenovanju za člana Računskega sodišča negativno?

V razgovorih in odgovorih na ta vprašalnik si bom prizadeval pridobiti pozitivno mnenje Evropskega parlamenta, kar je v celotnem procesu izjemno pomembno. Portugalska vlada me je imenovala na podlagi mojih izkušenj na področju javnih financ in po razgovorih z več kandidati v portugalskem parlamentu. Glede na mnenje Evropskega parlamenta se bom o svoji kandidaturi posvetoval z vlado Portugalske.